

PEFC STANDARD

PEFC EST 1002:2022

**Metsamajandamise grupisertifitseerimise
nõuded**



Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu

Toompuiestee 24
10149 Tallinn
EESTI

E-post: info@pefc.ee, Web: www.pefc.ee

Autoriõigus

© Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu MTÜ 2022

Käesoleva standardi autoriõigus kuulub MTÜ-le Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu. Dokument on kättesaadav Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu veebilehelt www.pefc.ee.

Käesoleva standardi ühtegi osa ei tohi ärilisel eesmärgil ilma Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu loata mitte üheski vormis ega ühegi vahendiga muuta, reprodutseerida ega kopeerida.

Dokumendi ametlik versioon on eestikeelne, kuid see on tõlgitud ka inglise keelde. Kahtluse korral on siduv ingliskeelne dokument. Dokumendi tõlget inglise keelde on võimalik saada Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogult või veebilehelt www.pefc.org.

Dokumendi pealkiri: Metsamajandamise grupisertifitseerimise nõuded

Dokumendi nimetus: PEFC EST 1002:2022

Kinnitanud: Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu

Kuupäev: 04.05.2022

Välja antud: 05.05.2022

Muudetud: 16.06.2023

Jõustunud: 04.05.2023

Üleminekuperiood: 04.05.2024

Järgmise perioodilise ülevaatuse kuupäev: 04.05.2027

Sisukord

Eessõna.....	4
Sissejuhatus	4
1. Reguleerimisala.....	5
2. Normdokumendid	5
3. Mõisted ja määratlused	5
4. Grupisertimise kontekst.....	8
5. Juhtimine	11
6. Kavandamine	14
7. Tugi	15
8. Tegevused ja seire	16
9. Tulemuslikkuse hindamine	17
10. Täiustamine.....	20

Eessõna

PEFC (*Programme for the Endorsement of Forest Certification Systems*) on rahvusvaheline metsade sertifitseerimise süsteem, mis edendab ökoloogiliselt, sotsiaalselt, majanduslikult ja kultuuriliselt jätkusuutlikku metsamajandamist metsamajandamise sertifitseerimise, tarneahela sertifitseerimise ja sertifitseeritud metsadest pärit metsapõhiste toodete märgistamise kaudu.

Metsade sertifitseerimine kinnitab metsade jätkusuutlikku majandamist ja kasutamist. PEFC sertifikaat toetab ühiskonna eesmärke, mis on seotud metsade jätkusuutliku kasutamisega, ning pakub kodanikele laialdasi võimalusi metsa nautimiseks. Ettevõtetele ja tarbijatele tagab PEFC metsasaaduste vastutustundliku päritolu.

Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu edendab ja juhib PEFC-sertifitseerimist Eestis ning korraldab jätkusuutliku metsamajandamise standardi kehtestamist avatud, läbipaistva, konsultatiivse ja konsensuspõhise sidusrühmade protsessina.

Sissejuhatus

PEFC tunnustab jätkusuutliku metsamajandamise rahvuslikke ja piirkondlikke metsasertifitseerimise skeeme. Erinevate piirkondade ja riikide metsad erinevad üksteisest oma ökoloogiliste, sotsiaalsete ja ajalooliste tingimuste poolest. Seetõttu võimaldabki PEFC standard kohandada rahvuslikke ja piirkondlikke metsasertifitseerimis skeeme kohaliku tasandi tingimustele.

Eestis kuulub märkimisväärne osa metsast väikemetsaomanikele. Väikeste metsavalduste omanike või valdajate võimalused ja ressursid on piiratud, mis on oluliseks takistuseks metsasertifitseerimisel. Piiravateks teguriteks on muu hulgas väikeomanike majandamistegevuste ja sissetulekute perioodiline iseloom, madal intensiivsus, majandamistegevuste väike ulatus ja sagedus, piiratud juurdepääs teabele, tehnilisele toele ja teadmistele, piiratud juurdepääs metsamajandamise sertifitseerimisele ja selles osalemisele.

Grupisertifitseerimine on individuaalse sertifitseerimise alternatiivne meetod, mis on väikemetsaomanike jaoks Eesti kontekstis sobivaim metsasertifitseerimise lähenemine ning mis võimaldab metsaomanikel taotleda vabatahtlikku sertifitseerimist ühe metsamajandamise sertifikaadi raames ning jagada seeläbi grupina metsasertifitseerimisest tulenevaid kohustusi. Selle lähenemisviisi eesmärk on parandada teabe levitamist ja metsamajandamisealast koostööd üksikute metsaomanike ja -majandajate vahel.

Käesolev standard on koostatud viisil, mis võimaldab erinevate metsamajandamisüksuste omanikel või valdajatel osaleda sertifitseerimises.

Käesolev dokument asendab standardite PEFC EST 2 ja PEFC EST 3 asjakohased punktid jõustumise kuupäevaga 04.05.2023 ja üleminekuperioodiga kuni 04.05.2024.

1. Reguleerimisala

Dokument määratleb metsamajandamise grupisertifitseerimisele esitatavad nõuded. Organisatsioonid saavad osaleda sertifitseerimises grupina ning neile väljastatakse metsamajandamise grupisertifikaat.

Grupisertimiseks loob grupihaldaja juhtimissüsteemi. Grupihaldaja esindab ja abistab organisatsioone metsasertifitseerimisel, et tagada PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi ja teiste metsasertifitseerimise skeemi nõuete täitmine.

2. Normdokumendid

PEFC EST 1003:2022, *PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standard*

PEFC ST 1002:2018, *Metsamajandamise grupisertifitseerimine – nõuded*

3. Mõisted ja määratlused

Metsasertifitseerimise skeem

Eesti PEFC standardite kogum. Metsasertifitseerimise skeemi moodustavad PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standard, grupisertifitseerimise standard ja PEFC kaubamärkide standard.

Mõjutatud sidusrühm

Inimeste grupp, keda otseselt mõjutab nii grupihaldaja kui organisatsiooni tegevus.

Sidusrühmadeks on: kohalikud kogukonnad, organisatsiooni töötajad, vahetud naabrid, piirkondlikud ettevõtjad, valitsusasutused, kohalikud omavalitsused, kliendid ja tarnijad. (allikas: grupisertifitseerimise standardi töörühm)

Märkus: Kohalikud kogukonnad: Serditud alaga vahetult piirneval alal või piisavalt lähedal elavad kohalikud inimesed, kellel on sõnastatud ühised metsamajandamisega seotud eesmärgid ja määratud kõneisik. (allikas: PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi töörühm)

Sertifitseerimisaudit

Süsteemaatiline, sõltumatu ja dokumenteeritud tegevus andmete, faktide ja muu asjakohase teabe hankimiseks ja nende objektiivseks hindamiseks, et selgitada, mil määral on vastavad nõuded täidetud. Sertifitseerimisauditi viib läbi sertifitseerimisettevõtte.

Serditud ala

Organisatsiooni omanduses ja/või valduses olev ala, mille suhtes kohaldatakse PEFC standardi nõudeid. (allikas: PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi töörühm)

Grupisertifitseerimise kontekstis on serditud ala sertifitseerimises osalevate organisatsioonide kogu metsamaa, mis on kaetud grupisertifikaadiga.

Dokumenteeritud teave

Mistahes vormis ja kujul teave, mida grupihaldaja ja/või organisatsioon omab ja vajab kindlustamiseks protsesside läbiviimist kavandatud viisil.

Metsamajandamise grupisertifitseerimises osalemise kinnitus

Grupisertifitseerimises osalemist kinnitav dokumenteeritud teave. Dokumenteeritud teave võib olla näiteks e-kiri, mäрге grupihaldaja, rahvusvahelise PEFC või EMSNi kodulehel, või muu osalemist kinnitav dokument.

Organisatsioon

Juriidiline või füüsiline isik, kes omab PEFC sertifikaati, osaleb grupisertifikaadis või taotleb sertimist ja vastutab kohalduvate metsasertifitseerimise skeemi nõuete täitmise eest. (allikas: grupisertifitseerimise standardi töörühm)

Grupihaldaja

Juriidiline isik, kes on sertifitseerimises osalevate organisatsioonide esindaja.

Grupisertifikaat

Akrediteeritud sertifitseerimisettevõtte poolt grupihaldajale väljastatud sertifikaat, mis kinnitab, et grupis osalevad organisatsioonid vastavad metsasertifitseerimisskeemi nõuetele. (allikas: grupisertifitseerimise standardi töörühm)

Grupisertifitseerimine

Grupis osalevate organisatsioonide sertifitseerimine, kellele väljastatakse üks grupisertifikaat. (allikas: grupisertifitseerimise standardi töörühm)

Grupi tegevuskava

Dokument, dokumentide kogum ja/või elektrooniliste andmete kogum, mis sisaldab grupi eesmäärke, tegevusi ja kontrollmeetmeid ning mille abil grupi haldaja kirjeldab grupisertifitseerimises osalevate organisatsioonide metsa ning grupi jätkusuutliku metsamajandamise ja peamiste ökohüvede kasutamise pikaajalisi eesmäärke ja põhimõtteid. Tegevuskava hõlmab ka grupi juhtimissüsteemi kavandatavaid muudatusi ning metsasertifitseerimisskeemi nõudeid, mida grupp on kohustatud täitma.

Märkus: Tegevuskava all ei peeta silmas metsamajandamiskava metsaseaduse tähenduses. (allikas: PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi töörühm)

Grupi juhtimissüsteem

Grupi töökorraldus, mis aitab tagada püstitatud eesmärkide järjepidevat saavutamist ning aitab kaasa jätkusuutlikule metsamajandamisele ja ökohüvede võimaldamisele. See eeldab protsesside kavandamist, kinnitamist, täitmist, kontrollimist ja täiustamist. (PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi töörühm, grupisertifitseerimise standardi töörühm)

Sisekontroll

Süstemaatiline, sõltumatu, dokumenteeritud protsess andmete, faktide või muu asjakohase teabe hankimiseks ja nende objektiivseks hindamiseks, mille grupihaldaja viib ise läbi eesmärgiga selgitada, kas metsasertifitseerimise skeemi nõudeid täidetakse. Grupi sisekontrollid jagunevad metsamajandamise sisekontrolliks ja grupihaldamise sisekontrolliks.

Strateegia

Grupi kavatsused ja arengusuund, mille on sõnastanud grupihaldaja.

Grupp

Grupi moodustavad organisatsioonid ja grupihaldaja, kellel on ühised jätkusuutliku metsamajandamise eesmärgid.

EMSN

Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu

Metsamajandamise standard

PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standard

Metsamajandamistöö

Metsa korraldamine, uuendamine, kasvatamine, metsakaitse, puidu varumine ning teiste ökohüvede varumine ja võimaldamine nii metsamaal kui mittemetsamaal. (allikas: PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi töörühm)

4. Grupisertimise kontekst

4.1. Grupihaldaja määratleb millistel alustel grupp moodustatakse. Aluseks võivad olla nt piirkond, eesmärgid või põhimõtted.

4.2. Grupi juhtimissüsteemi reguleerimisala kindlaksmääramine

4.2.1. Grupi juhtimissüsteemi reguleerimisala määratlemiseks määrab grupi haldaja kindlaks grupi juhtimissüsteemi piirid ja kohaldatavuse.

4.2.2. Grupi juhtimissüsteemi reguleerimisala on kättesaadav dokumenteeritud teabena.

4.3. Järgnevaid PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi nõudeid võib täita grupi tasandil:

4.3.1. Metsamajandamise standard punkt 5.2.: Organisatsioon kinnitab PEFC standardi nõuete järgimist ning kinnitus peab olema avalikkusele kättesaadav organisatsiooni või EMSNi kodulehel või mõnes teises avalikkusele kättesaadavas registris/andmebaasis.

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks: Kinnitus on avaldatud grupihaldaja või EMSNi kodulehel või mõnes teises avalikkusele kättesaadavas registris/andmebaasis.

4.3.2. Metsamajandamise standard punkt 5.3.: Organisatsiooni juhtimissüsteem

5.3.1. Juhtimissüsteem peab sisaldama metsamajandamistööde kavandamise, korraldamise, tegemise, seiramise ja tulemuste hindamise ning metsamajandamistööde sotsiaalsete, keskkonnakaitseliste ja majanduslike mõjude hindamise põhimõtteid.

5.3.2. Organisatsioon peab süstemaatiliselt täiustama juhtimissüsteemi vastavalt jätkusuutliku metsamajandamise nõuetele.

5.3.3. Organisatsioon peab välja töötama juhtimissüsteemi põhimõtted ja määrama PEFC standardi nõuete eest vastutaja(d).

Märkus: Kui organisatsiooniks on füüsiline isik, siis on ta vaikimisi PEFC standardi nõuete eest vastutaja, kui ta ei ole selleks volitanud kedagi teist.

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks: Juhtimissüsteemi põhimõtted on välja töötatud ja vastutaja(d) määratud. Grupihaldaja on võimeline esitama vähemalt järgnevat teavet: organisatsiooni struktuur, PEFC standardi nõuete eest vastutaja(d), dokumentide ohjamise põhimõtted, kohaliku kogukonnaga suhtlemise põhimõtted, sisekontrolli läbiviimise põhimõtted, vaidluste ja kaebuste lahendamise põhimõtted.

4.3.3. Metsamajandamise standard punkt 6.2.1.: Organisatsioon peab määratlema metsamajandamistöödest mõjutatud sidusrühmad ning nende võimalikud vajadused ja ootused.

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks: Grupihaldajal on välja toodud mõjutatud sidusrühmad, nende võimalikud vajadused ja ootused.

4.3.4. Metsamajandamise standard punkt 6.3.2.: Organisatsioon peab sõnastama metsamajandamise põhimõtted, millega toetatakse metsa kui ökosüsteemi head seisundit pikaajaliselt.

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks: Grupihaldajal on sõnastatud põhimõtted, millega ta vähendab riske metsa kui ökosüsteemi kahjustamiseks ja seisundi halvenemiseks ning põhimõtted, millega toetatakse metsa kui ökosüsteemi pikaajalise hea seisundi tagamist.

4.3.5. Metsamajandamise standard punkt 6.3.3.: Tegevuskava peab sisaldama vähemalt:

- a) kohustust järgida PEFC standardi nõudeid;
- e) jätkusuutliku metsamajandamise pikaajalisi eesmärke;

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks:

Punkt a): Kinnitav lause on leitav grupihaldaja või EMSNi kodulehel, või mõnes teises avalikkusele kättesaadavas registris/andmebaasis.

Punkt e): Grupihaldaja on kirjalikult sõnastanud jätkusuutliku metsamajandamise pikaajalised eesmärgid.

4.3.6. Metsamajandamise standard punkt 6.3.6.: Organisatsioon avalikustab tegevuskava kokkuvõtte, mis sisaldab vähemalt:

- a) kohustust järgida PEFC standardi nõudeid;
- b) organisatsiooni metsamajandamise pikaajalisi eesmärke ja kokkuvõtet metsamajandamise põhimõtetest;
- c) eelneva PEFC auditi kokkuvõtet.

Märkus: Tegevuskava kokkuvõttest peab välja jätma konfidentsiaalsed andmed, mille avalikustamine on õigusaktidega piiratud (nt looduskaitsepiirangud, isikuandmed) ja auditi aruande konfidentsiaalsed andmed.

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks: Teave on avalikustatud grupihaldaja või EMSNi kodulehel, või mõnes teises avalikkusele kättesaadavas registris/andmebaasis.

4.3.7. Metsamajandamise standard punkt 9.1.1.: Organisatsioon peab regulaarselt hindama metsamajandamistööde kvaliteeti ja mõju metsale ja peamistele ökohüvedele ning vajadusel korrigeerima oma tegevusi.

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks: Metsamajandamistööde kvaliteet ning mõju metsale ja peamistele ökohüvedele on hinnatud. Hindamise tulemustega on arvestatud metsamajandamistööde kavandamisel ja tegemisel. Grupihaldajal on määratletud seire regulaarsus.

4.3.8. Metsamajandamise standard punkt 9.2. Sisekontroll:

9.2.1.: Organisatsioon peab vähemalt üks kord sertimise perioodi jooksul analüüsima oma tegevusi tööde planeerimisel ja tegemisel ning tegevuste vastavust PEFC standardi nõuetele.

9.2.2. Organisatsioon:

- a) kavandab, koostab, täidab ja säilitab sisekontrollikava, mis hõlmab sisekontrolli sagedust, meetodeid, vastutust, kavandamise nõudeid ja aruandlust ning võtab arvesse kontrollitavate protsesside olulisust ja eelnevate sisekontrollide tulemusi;

- b) määratleb iga sisekontrolli kriteeriumid ja ulatuse;
- c) valib sisekontrolli läbiviijad ja viib läbi sisekontrollid, tagades protsessi objektiivsuse ja sõltumatuse;
- d) tagab sisekontrollitulemuste edastamise juhtkonnale;
- e) säilitab dokumenteeritud teabe, mis on sisekontrolli läbiviimise ja sisekontrolli tulemuste tõenduseks.

Indikaatorid punkti 9.2. grupi tasandil täitmiseks: Sisekontroll on läbi viidud ja juhtkond on selle tulemused heaks kiitnud. Grupihaldajal on õigus määrata grupiliikmete eripärast tulenevalt milliste grupi liikmete osas standardi nõuet grupi tasandil täidetakse.

4.3.9. Metsamajandamise standard punkt 9.3.1.: 9.3.1. Organisatsioon peab iga-aastaselt üle vaatama juhtimissüsteemi; ülevaatusotsus peab sisaldama juhtkonna eelmisest ülevaatuselt tulenenud tegevuste hetkeseisu, muudatusi juhtimissüsteemi jaoks olulistes sisendites ja sisemises toimimises, võimalusi ja otsuseid juhtimissüsteemi pidevaks täiustamiseks ning teavet organisatsiooni tegevuse tulemuslikkuse kohta, sh eelnevas auditis välja toodud mittevastavuste ja parandusabinõude ning seire- ja sisekontrollitulemuste trende.

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks: Grupi juhtimissüsteem toimib. Vajalikud parandusnõuded on kasutusele võetud. Juhtkonna tasandil on läbi arutatud trendid, mittevastavused ja parandusabinõud ning võimalused **grupi juhtimissüsteemi** pidevaks täiustamiseks. Tehtud on otsused **grupi juhtimissüsteemi** pidevaks täiustamiseks ning vajadusel muudatuste tegemiseks **grupi juhtimissüsteemi**. Juhtkonnapoolse ülevaatamise tulemused on dokumenteeritud.

4.4. Grupihaldajal peab olema ka PEFC-sertifitseeritud tarneahela skeem juhul, kui grupihaldaja kaupleb metsapõhise materjaliga, mis ei ole grupisertifikaadiga kaetud.

4.5. Grupihaldaja teeb kõikide grupi liikmete osas seiret ning viiakse läbi sisekontroll.

5. Juhtimine

5.1. Grupi juhtimissüsteem

5.1.1. Grupihaldaja peab välja töötama grupi juhtimissüsteemi põhimõtted ja määrama grupistandardi nõuete täitmise eest vastutaja(d).

Indikaatorid grupi tasandil täitmiseks: Grupihaldaja on võimeline esitama vähemalt järgnevat teavet: grupi struktuur, grupihaldaja kohustused, PEFC standardi nõuete eest vastutaja(d), dokumentide ohjamise põhimõtted, kohaliku kogukonnaga suhtlemise põhimõtted, sisekontrolli läbiviimise põhimõtted, vaidluste ja kaebuste lahendamise põhimõtted.

5.1.2. Grupihaldaja võtab kohustuse grupisertifitseerimise nõuded grupi juhtimissüsteemi nõuetesse integreerida;

5.1.3. Grupihaldaja peab regulaarselt üle vaatama juhtimissüsteemi; see peab hõlmama ka eelnevas auditis välja toodud mittevastavuste ja parandusnõuete ülevaatamist. Grupihaldaja võtab kohustuse pidevalt juhtimissüsteemi täiustada.

5.1.4. Kui grupihaldaja kavandab muudatusi grupi juhtimissüsteemis, siis peab muudatused sisse viima ka grupi tegevuskavasse.

5.2. Grupihaldaja ja organisatsiooni rollid, kohustused ja volitused

5.2.1. Grupihaldaja roll ja kohustused

5.2.1.1. Grupihaldaja peab:

a) tagama aja- ja asjakohase juhtimissüsteemi toimimise;

b) esindama sertifitseerimisprotsessis grupis osalevaid organisatsioone.

Märkus: Esindamine tähendab muuhulgas suhtlemist sertifitseerijaga, sertifitseerimisavalduse esitamist ja lepingu sõlmimist sertifitseerijaga.

c) koostama kirjalikult organisatsiooni grupiga liitumise või väljaastumise korra;

d) koostama kirjalikult grupisertifitseerimises osaleva organisatsiooni grupi liikmelisuse peatamise ja grupist väljaarvamise korra juhuks, kui organisatsioon ei kõrvalda mittevastavusi või ei võta kasutusele parandusmeetmeid. Mittevastavuste alusel grupist välja arvatud organisatsiooni ei saa enne 12 kuu möödumist uuesti grupiga liita;

e) omama alljärgnevat dokumenteeritud teavet:

a. grupihaldaja ja organisatsioonide vastavus PEFC jätkusuutliku metsamajandamise standardi nõuetele ning metsasertifitseerimisskeemi teistele asjakohastele nõuetele;

b. kõikide organisatsioonide andmed, sealhulgas kontaktandmed, katastritunnus, metsamaa pindala;

c. grupi seireplaani täitmine, regulaarne ülevaatamine ja vajadusel ennetus- ja/või parandusmeetmete võtmine;

d. sertifitseeritav ala.

- f) sõlmima kõikide organisatsioonidega kirjaliku lepingu või muu kirjaliku kokkuleppe, mis kohustab organisatsiooni täitma metsasertifitseerimise skeemi nõudeid ning sätestab grupihaldaja õiguse võtta ja jõustada mis tahes parandus- või ennetusmeetmeid ning algatada organisatsiooni grupist välja arvamine juhul, kui tuvastatakse mittevastavus metsasertifitseerimise skeemi nõuetele;
- g) väljastama organisatsioonile metsamajandamise grupisertifitseerimises osalemise kinnituse;
- h) edastama organisatsioonile teavet ja juhiseid, mis on vajalikud metsasertifitseerimisskeemi nõuete täitmiseks;
- i) tegelema organisatsiooni avastatud mittevastavustega, mis ei ole seotud antud grupisertifitseerimise, vaid teiste PEFC sertifitseerimistega, või sertimisorganisatsiooni poolt tuvastatud mittevastavustega, ning tagama, et kõik gruppi kuuluvad organisatsioonid asjakohaseid nõudeid täidaksid.
- j) viima läbi seiret organisatsioonide ja grupihaldaja vastavuse hindamiseks kohalduvate metsasertifitseerimise skeemi nõuetele;
- k) sisekontrolli käigus tuvastatud mittevastavuste kõrvaldamiseks kasutusele võtma asjakohased meetmed;
- l) olema koostöövalmis ja täitma asjakohaseid ning põhjendatud sertifitseerija, akrediteerimisasutuse, rahvusvahelise PEFC või EMSNi kõiki nõudeid, mis puudutavad andmete, dokumentide või mis tahes muu teabe edastamist;
- m) võimaldama auditite või kontrollide või grupi juhtimissüsteemiga muul viisil seotud või seda mõjutava menetluse läbiviimiseks juurdepääsu metsamaale ja teistele asjakohastele vahenditele;
- n) täitma PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi ja metsasertifitseerimise skeemi teisi kohaldatavaid nõudeid;
- o) võtma kohustuse pidevalt toetama organisatsiooni metsa jätkusuutliku majandamise täiustamisel;
- p) viima läbi sisekontrolle, mis hõlmavad nii organisatsioone kui grupihaldajat;
- q) viima läbi juhtkonnapoolset ülevaatus ja tegutsema selle tulemuste alusel.

5.2.1.2. Grupihaldaja kohustused peavad olema osa grupihaldaja juhtimisstrateegiast, dokumenteeritud ja avalikkusele kättesaadavad.

5.2.2. Organisatsiooni roll ja kohustused

5.2.2.1. Organisatsioon peab:

- a) täitma metsasertifitseerimise skeemi ja grupi juhtimissüsteemi nõudeid ning sõlmima grupihaldajaga sellekohase kirjaliku kokkuleppe;
- b) teavitama grupihaldajat eelnevates grupisertifitseerimistes osalemisest;
- c) olema koostöövalmis ja täitma grupihaldaja või sertifitseerija kõiki asjakohaseid nõudeid, mis puudutavad andmete, dokumentide või mis tahes muu teabe edastamist;

- võimaldama auditite, sisekontrollide või grupi juhtimissüsteemiga muul viisil seotud või seda mõjutava menetluse läbiviimiseks juurdepääsu metsamaale ja teistele asjakohastele vahenditele;
- d) teavitama grupihaldajat mittevastavustest, mis ei ole seotud kõnealuse grupisertifitseerimisega, vaid tuvastati sertifitseerimisorganisatsiooni poolt seoses teiste PEFC sertifitseerimistega;
 - e) rakendama grupihaldaja kehtestatud asjakohaseid parandus- ja ennetusmeetmeid.

5.2.2.2. Mittevastavuste alusel grupist välja arvatud organisatsioon saab grupi liikmelisust taotleda 12 kuu möödumisel grupist väljaarvamisest alates.

6. Kavandamine

6.1. Grupihaldaja tegevuskava sisaldab vähemalt järgmisi grupi toimimise üldpõhimõtteid:

- a) grupi eesmärged ja tegevusi;
- b) sisekontrollimeetmeid;
- c) vajadusel kavandatavaid muudatusi juhtimissüsteemis, juhtimissüsteemi täiustamist;
- d) metsasertifitseerimise skeemi nõudeid, mida grupp on kohustatud täitma;
- e) mõjutatud sidusrühmade nimekirja ja nende võimalikke vajadusi ja ootusi;
- f) grupisisese- ja välise suhtluse korda;
- g) kaebuste ja vaidluste lahendamise korda;
- h) PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi nõudeid, mida täidetakse grupi tasandil.

6.2. Mõjutatud sidusrühmade vajaduste ja ootuste arvestamine

6.2.1. Grupihaldaja peab määratlema mõjutatud sidusrühmad, kes on asjakohased grupi juhtimissüsteemi seisukohast ning nende ootused.

6.3. Grupi tegevuskava peab olema aja- ja asjakohane.

6.4. Grupi tegevuskava peab sisaldama PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi ja metsasertifitseerimise skeemi teisi nõudeid, mida täidetakse grupi tasandil.

6.5. Grupihaldaja avalikustab grupi tegevuskava kokkuvõtte, mis sisaldab vähemalt:

- a) kohustust järgida PEFC standardi ja metsasertifitseerimisskeemi teisi kohaldatavaid nõudeid;
- b) grupi metsamajandamise pikaajalisi eesmärged ja kokkuvõtet metsamajandamise põhimõtetest;
- c) eelneva PEFC auditi kokkuvõtet.

7. Tugi

7.1. Grupihaldaja planeerib vahendid grupi juhtimissüsteemi loomiseks, toimimiseks ja täiustamiseks.

7.2. Pädevus

7.2.1. Grupi haldamise eest vastutaval isikul peab olema järgmine pädevus:

- a) metsanduslik või keskkonnaalane kutse- või kõrgharidus;
- b) haridust on võimalik võrdsustada 3-aastase töökogemusega metsandusvaldkonnas.

7.2.2. Grupi haldamise eest vastutav isik peab omama teadmisi jätkusuutliku metsamajandamise kohta ning ennast järjepidevalt täiendama, sh olema läbinud vähemalt jätkusuutliku metsamajandamise põhimõtteid tutvustava koolituse või juhendamise.

7.3 Grupil peab olema grupisisese- ja välise suhtluse kord, mis hõlmab alljärgnevaid aspekte:

- a) millal suheldakse;
- b) kellega suheldakse;
- c) kuidas suheldakse;
- d) mis teemadel suheldakse.

7.3.1. Grupisisene suhtlus peab sisaldama vähemalt järgmisi teemasid:

- a) grupi juhtimisstrateegia;
- b) PEFC jätkusuutliku metsamajandamise standardi nõuded;
- c) tagajärjed grupi juhtimissüsteemi nõuetele mittevastavuse korral;
- d) tagasiside organisatsiooni metsamajanduslikest tegevustest;
- e) info õigusaktide ja PEFC standardi tõlgendamiste ja muudatuste ning asjakohaste koolituste kohta;
- f) info sisekontrollide ja auditite läbiviimise, aegade ja tulemuste kohta;
- g) grupis osalejate panus grupi juhtimissüsteemi ja jätkusuutliku metsamajandamise standardi tõhusaks toimimiseks, sh grupi tegevuse täiustamisest saadavad kasud.

7.4 Grupil on kaebuste ja vaidluste lahendamise kord. Kaebused ja vaidlused lahendatakse vastavalt korrale.

7.5 Grupi juhtimissüsteemi ja metsasertifitseerimise skeemi nõuete täitmisega seotud dokumenteeritud teave peab olema:

- a) aja- ja asjakohane;
- b) kättesaadav põhjendatud juhtudel asjakohastele isikutele;
- c) kaitstud konfidentsiaalsusnõuete rikkumise ja sobimatu kasutamise eest.

8. Tegevused ja seire

8.1 Grupihaldaja peab kavandama, täitma ja kontrollima vajalikke tegevusi, et:

- a) täita metsasertifitseerimise skeemi nõudeid;
- b) täita punktides 6 ja 5.1.4. nimetatud tegevusi.

8.2 Standardi nõuete kohaselt peab nimetatud kavandamiseks, täitmiseks ja kontrollimiseks

- a) määratlema vajalikud tegevused ning nende täitmise kriteeriumid, sh määratakse kindlaks kontrolli- ja mõõtmisobjektid ning vajadusel kohaldatavad kontrolli-, mõõtmis-, analüüsi- ja hindamise meetodid usaldusväärsete tulemuste saavutamiseks, kontrolli ja mõõtmiste teostamise ning tulemuste analüüsimise ja hindamise aeg;
- b) kontrollima tegevuste täitmist vastavalt antud kriteeriumidele;
- c) säilitama dokumenteeritud teabe mahus, mis võimaldab kindlaks teha, kas tegevusi viiakse läbi vastavalt kavandatule.

8.3. Grupihaldaja peab hindama grupi tegevuse tulemuslikkust ja grupi juhtimissüsteemi tõhusust jätkusuutliku metsamajandamise nõuete täitmisel.

9. Tulemuslikkuse hindamine

9.1. Sisekontrollide läbiviimine peab andma kindluse, et grupihaldaja ja organisatsioon vastavad metsasertifitseerimise skeemi nõuetele.

9.1.1. Sisekontroll peab hõlmama grupihaldajat ja kõiki gruppi kuuluvaid organisatsioone. Grupihaldaja osas tehakse sisekontroll igal aastal. Organisatsioon võib sisekontrolli valida valimi põhjal.

9.1.2. Grupi juhtimissüsteemi iga-aastane sisekontroll peab andma informatsiooni, kas grupi juhtimissüsteemi on tõhusalt rakendatud ja säilitatud vastavus nõuetele.

9.2. Grupil on sisekontrollide läbiviimise põhimõtted, mis sisaldavad:

- a) sisekontrolli(de) kavandamist, koostamist, täitmist ja säilitamist hõlmates sisekontrolli sageduse, meetodid, vastutuse, kavandamise nõuded ja aruandluse, võttes arvesse asjakohaste protsesside tähtsust ja eelnevate sisekontrollide tulemusi;
- b) iga sisekontrolli kriteeriumite kirjeldust ja ulatust;
- c) nõudeid sisekontrolli läbiviija pädevusele (metsandusalased teadmised, teadmised standardist, teadmised sertifitseerimisest ja auditeerimisest);
- d) sisekontrolli läbiviijate valimise ja sisekontrollide läbiviimise korda, et tagada sisekontrolli objektiivsus ja sõltumatus;
- e) sisekontrolli tulemuste grupi juhtkonnale edastamise korda;
- f) sisekontrolli läbiviimist ja sisekontrolli tulemusi tõendava dokumenteeritud teabe säilitamise korda.

9.3. Grupihaldaja võib määratleda lisanõuded sisekontrolli läbiviimiseks juhul, kui sisekontrollide läbiviimine on delegeeritud kolmandatele osapooltele.

9.4. Grupi sisekontrollid jagunevad metsamajandamise sisekontrolliks ja grupihaldamise sisekontrolliks.

9.5. Metsamajandamise sisekontroll

9.5.1. Grupihaldaja viib igal aastal läbi metsamajandamise sisekontrolli, mis annab teavet selle kohta, kas organisatsiooni tegevus vastab PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi ja metsasertifitseerimise skeemi nõuetele.

9.5.2. Valimi koostamise üldpõhimõtted metsamajandamise sisekontrolli läbiviimiseks

9.5.2.1. Grupihaldaja peab koostama põhimõtted organisatsioonide valimiseks metsamajandamise sisekontrolli ja nõuded peavad kirjeldama järgmisi tegevusi:

- a) valimi suuruse määramine;
- b) valimikategooriate määramine;
- c) valimi jagamine kategooriateks;
- d) organisatsioonide valimine.

9.5.2.2. Valimi suuruse määramine

9.5.2.2.1. Valimi suurus arvutatakse grupis osalevate organisatsioonide arvu põhjal.

9.5.2.2.2. Valimi suuruseks on ruutjuur organisatsioonide arvust ($y=\sqrt{x}$), mis on ümardatud ülemise täisarvuni.

9.5.2.2.3. Valimi suurust võib kohandada, võttes arvesse ühe või mitu indikaatorit Tabelist 1.

9.5.2.3. Valimi jagunemine ja valimikategooriate määramine

9.5.2.3.1. Valimikategooriad määratakse Tabelis 1 toodud indikaatorite summa ja Tabelis 2 antud riskitasemete järjestuse põhjal.

9.5.2.3.2. Valim jagatakse vastavalt punktidele 9.5.2.4. ning vastavalt punktis 9.5.2.3.1. toodud riskikategooriatele, mis on saadud riskihindamise tulemusena.

Tabel 1. Grupis osalejate siseauditi jaoks valimikategooriate määramisel kasutatav riskihindamise maatriks

Risk (indikaator)	Riski kirjeldus	Skoor
Metsamaa suurus	Metsamaa suurus < 500 ha	1 [Madal]
	Metsamaa suurus 500 ha – 5 000 ha	3 [Keskmine]
	Metsamaa suurus > 5 000 ha	5 [Kõrge]
Metsamajandamistööd	Organisatsioon on tegevusi teinud rohkem kui 3 kalendriaastat tagasi	1 [Madal]
	Organisatsioon on tegevusi teinud viimase 2-3 kalendriaasta jooksul	3 [Keskmine]
	Organisatsioon on tegevusi teinud viimase kalendriaasta jooksul	5 [Kõrge]
Sisekontrollide ja/või eelmiste sertifitseerimisauditite tulemused	Mittevastavusi ja puuduseid ei ole esinenud	1 [Madal]
	On esinenud kuni 5 väikest mittevastavust	3 [Keskmine]
	On esinenud rohkem kui 5 väikest mittevastavust ja/või on esinenud suuri mittevastavusi	5 [Kõrge]

Tabel 2. Riskitasemed

Riskitase	Skoor (Tabelist 1)
Madal	Kuni 5
Keskmine	6 kuni 9
Kõrge	10 kuni 15

9.5.2.4. Organisatsioonide valimine

9.5.2.4.1. Juhuvalliku osakaal peab olema vähemalt 25% valimimahust.

9.5.2.4.2. Kehtestatakse teiste siseauditis osalejate riskipõhine valikumehhanism, mille eesmärk on saada umbes 10% osalejaid madala riski kategooriasse, 15% keskmise ja 30% kõrge riskiga kategooriasse, kui see on asjakohane. Kõik valitud numbrid ümardatakse ülemise täisarvuni.

9.5.2.4.3. Grupiskeemi haldaja säilitab dokumenteeritud teabe tõendina kasutatud juhuvalimi metoodika kohta.

9.5.2.5. Grupihaldaja koostab valimi kogu grupi kohta, kaasates valimisse ka alamgruppidesse kuuluvad osalejad. Grupihaldaja edastab alamgrupi haldajale nimekirjad ja kõik vajalikud dokumendid siseauditi läbiviimiseks piirkonnas, kuhu osaleja kuulub. Alamgrupi haldaja edastab siseauditi tulemused grupihaldajale.

9.6. Grupi juhtimissüsteemi sisekontroll viiakse läbi vastavalt punktile 9.2. vähemalt järgmiste tegevuste osas:

- a) grupihaldaja vastavus metsasertifitseerimise skeemi nõuetele;
- b) kas metsamajandamise sisekontroll(id) on läbi viidud õigeaegselt;
- c) valimi koostamise metoodika ja rakendamine;
- d) PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi nõuded, mida võib täita grupi tasandil;
- e) grupi juhtimissüsteemi vastavus grupihaldaja kehtestatud juhtimissüsteemi nõuetele.

9.7 Grupi juhtkonnapoolne ülevaatamine

9.7.1. Grupi juhtkonnapoolne iga-aastane ülevaatamine peab hõlmama vähemalt:

- a) tegevuste hetkeseisu võrreldes juhtkonnapoolse eelmiste ülevaatamiste tulemustega;
- b) muudatusi välis- ja sisetegurites, mis on seotud grupi juhtimissüsteemiga;
- c) kinnitust metsasertifitseerimise skeemi nõuetele vastavuse kohta, mis hõlmab seire- ja sisekontrollide ning sertifitseerimisauditi tulemuste läbivaatamist;
- d) teavet grupi tegevuse tulemuslikkuse kohta, mis hõlmab järgmisi aspekte:
 - i. sertifitseerimisauditi tulemused;
 - ii. seire- ja sisekontrollide tulemused;
 - iii. mittevastavused ja parandusmeetmed;
- e) võimalused pidevaks täiustamiseks.

9.7.2. Juhtkonnapoolse ülevaatamise tulemused peavad hõlmama otsuseid, mis on seotud pideva täiustamise võimalustega ja vajadusel muudatuste tegemisega grupi juhtimissüsteemi.

9.7.3. Grupihaldaja peab säilitama aja- ja asjakohase dokumenteeritud teabe, mis tõendab juhtkonnapoolse ülevaatamise tulemusi.

10. Täiustamine

10.1 Mittevastavus ja parandusmeetmed

10.1.1 Grupihaldaja peab juhul, kui sertifitseerimisauditiil tuvastatakse mittevastavus:

- a) reageerima mittevastavusele ja vajadusel:
 - i. võtma meetmeid selle kontrollimiseks ja parandamiseks;
 - ii. tegelema tagajärgedega;
- b) hindama vajadust võtta meetmeid mittevastavuse põhjuste likvideerimiseks, et see ei korduks või ei esineks mujal, ning sellel eesmärgil:
 - i. hindama mittevastavust;
 - ii. leidma mittevastavuse põhjused;
 - iii. otsustama, kas esineb sarnaseid mittevastavusi või on võimalik nende tekkimine;
- c) viima läbi asjakohaseid parandustegevusi;
- d) hindama iga parandusmeetme tõhusust;
- e) vajadusel tegema grupi juhtimissüsteemis muudatused.

10.1.2 Grupihaldaja säilitab aja- ja asjakohase dokumenteeritud teabe tõendamaks:

- a) mittevastavuse iseloomu ja mis tahes tegevust sellele reageerimiseks;
- b) kasutusele võetud parandusmeetmete tulemusi.

10.1.3 Grupihaldaja viib grupisertifitseerimisest välja arvatud organisatsiooni suhtes läbi sisekontrolli enne, kui tal lubatakse uuesti grupisertifitseerimises osaleda. Sisekontrolli ei viida läbi enne kaheteistkümnne kuu möödumist alates grupist välja arvamise.

10.2 Pidev täiustamine

10.2.1. Grupihaldaja peab pidevalt täiustama grupi juhtimissüsteemi ja jätkusuutliku metsamajandamise sobivust, vastavust ja tõhusust.